

Efrem de Syriër. De muziek van God

TOM ZWAENEPOEL

EFREM wordt geboren omstreeks 306 in het huidige Nusaybin (Nisibis) aan de Turks-Syrische grens. Na zijn diakenwijding krijgt hij naam als theologisch leraar en raadgever en sticht hij een invloedrijke theologische school. Wanneer Nisibis in 363 wordt afgestaan aan de Perziërs, trekt Efrem naar Edessa in Zuidoost-Turkije.

Daar leeft hij als kluizenaar in een grot nabij de stad. Zijn weinig spectaculair leven bestaat uit studeren, schrijven, bidden en vasten. In het openbaar treedt hij op als boeteprediker en bestrijdt hij elke vorm van ketterij. Als bescheiden diaken (letterlijk 'dienaar') staat Efrem's hele leven in het teken van de medemens. Hij helpt zieken en bishoppen die vertwijfeld op zoek zijn naar raad en bevestiging. Tijdens de verzorging van pestlijders raakt hij zelf besmet. Hij sterft in het jaar 373.

De heilige Efrem leert ons, gelovigen van vandaag, hoe

belangrijk bescheidenheid is. Hoe groter zijn roem wordt, hoe angstvalliger hij zich terugtrekt. Voor Efrem is het niet belangrijk dat zijn naaste omgeving en toonaangevende instituten naar hem opkijken, omdat hij intelligent, wijs en vroom is. Hij wil niet gelden als 'idool voor de intelligentsia' met talrijke eretels en universitaire onderscheidingen. Efrem blijft wie hij is: een doodgewone, eerlijke man. In zijn eenvoud ligt zijn kracht. Al zijn gedachten en handelingen staan ten dienste van de medemens. Zijn kennis en inzichten houdt hij niet voor zichzelf, maar deelt hij met wie hunkert naar kennis. Iedereen krijgt van hem de kans om te zijn wie en wat hij is.

Niet alleen met woorden, maar ook met hemelse gezangen maakt Efrem het hart van zijn tijdgenoten vrij. Zijn liturgische poëzie, die een grote invloed heeft op de Syrische en Griekse hymnografie, sterkt het persoonlijke engagement en bevestigt dat in moeilijke perioden enkel hoop

en vertrouwen kunnen helpen. In zijn zoektocht naar God plaatst hij beelden tegenover elkaar om zo door te dringen in het diepste geheim van God.

Het is alsof slechts muziek het mysterie van het geloof hoor- en zichtbaar kan maken. In Efrem's muziek krijgt God een duidelijke stem, die het schone, positieve en waardevolle openbaart voor iedere zoekende mens. Theologie wordt liturgie en muziek, ook vandaag nog. Ter verspreiding van zijn hymnen gebruikt Efrem populaire melodieën, waardoor hij zich ook als groot componist en musicus ontplooit. Voor de Syrische Kerken is hij terecht 'de lier van de Heilige Geest' en 'de harp van God'. Zijn meer dan honderd overgeleverde hymnen reflecteren over God, Maria, geloof, poëzie en gezang.

Efrem leert ons wat waarlijk geloven betekent. Zijn teksten zijn actueler dan ooit. Zo richt hij zich in zijn *Eerste toespraak over het geloof* tot ieder van ons

met de woorden: „Het geloof is voor jou nog beter dan het schip op zee, want het schip wordt weliswaar door het stuur gered, maar de golven kunnen het doen zinken. Je geloof verzinkt niet als jouw wil het niet wil.” Met deze woorden dient hij de moderne, twijfelende mens duidelijk van antwoord.

Efrem bevestigt dat iedereen nood heeft aan diepe, spirituele waarden. Hij bewijst dat het geloof een antwoord kan geven op elke levensvraag. Het geloof verzinkt niet, als je een sterk vertrouwen hebt en je leven in de handen van God legt. Het gevoel dat je als gelovige niet alleen bent, maar een schakel in een reusachtige ketting, overal ter wereld, geeft kracht en moed. Efrem omschrijft dit onverwoestbaar gevoel in zijn *Hymne over de vasten*: „Wie eensgezind is, is sterk. Wie verdeeld is, wordt verslagen.” De wereld steunt op een belangrijke, broze pijler: eenheid in het gezin, de familie, de buurt, de parochie en de Kerk.

OMROEP

• 15 maart, 9 uur, Braambos via VRT één (herhaling omstreeks 23 uur via Canvas). Na een streepje religieus-maatschappelijke actualiteit in Close-up aflevering 6 van de opmerkelijke serie *Hemelse spijzen*. Anja 't Kindt maakt deel uit van de Arkgemeenschap. Ze woont samen met mensen met een mentale beperking. Felix Alen is kok. Samen gaan ze op zoek naar de Mechelse koekoek en een Mechelse torenhaan. De Haan als 'hemels gerecht' en de haan als teken van waakzaamheid staan in deze aflevering centraal. Samen met Anja en haar huisgenoten bereidt Felix een heerlijke haan • Onlangs overleed in Parijs op 87-jarige leeftijd de orthodoxe theoloog Olivier Clément. Hij werd 87. Naar aanleiding van dit overlijden, een verlies voor het christelijke denken, zendt Braambos het eerste deel uit van het gesprek dat Lucette Verboven in 2000 had met deze vurige voortrekker van de oecumene.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, 345 blz., 19,95 euro, ISBN 978 90 209 80417.

De vrome kudde

WAAR GEBEURD

Jasper, vierehalf, vergezelt opa naar de mis. Opa zingt in het gregoriaans koor en tijdens de viering blijft Jasper in de kinderopvang in de sacristie. Na de mis bemerkt hij dat de koster de kelk meebrengt uit de kerk en vraagt:

– Opa, is dat de beker die jullie wonnen, omdat je zo goed zong?

Ingezonden door Ghislain Baert

NADENKERTJES

Het goede aan de waarheid vertellen is dat je nooit hoeft te herinneren wat je precies hebt gezegd.

Het enige verschil tussen een bloem en bloeiend onkruid is een oordeel.

Er was eens een tijd dat de mensen nog tijd hadden, en wanneer ze toch eens geen tijd hadden, dan maakten ze daar tijd voor. Waar is die tijd?

Ingezonden door Herman Reyens

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? *Kerk+Leven • Vrome Kudde*, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03/210.08.49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

VLAAMSE PUZZELS DEPUZZELAAR

Uitgeverij Jacques Gilliéron bvba
Antwerpen Telefoon (03)658.91.53 - 658.00.53

Zweedse kruiswoordpuzzel.

Méér van deze Zweedse puzzels vindt u in de volgende Vlaamse puzzeltijdschriften van 'De Puzzelaar' t.w. De Stad Stockholm en De Viking.

Bij uw dagbladhandelaar verkrijgbaar.

Oplossing van de puzzel van vorige week: TENTHARING

geregeld spottende nabootsing	Europese hoofdstad draver	Europese vrouw	reeds goedkeuring	siersteen	gravure
→	↓	↓	↓	↓	↓
→	1				
ingedikt vruchtensap Sp. aansprektitel				smalle plank	4
→	9			→	→
		gesteldheid		zangstem woonboot	
→		↓		↓	
langspeelplaat beeld naar buiten		↓	3		familielid
→		↓		radon	7
bloeiwijze beeldverhaal	5	wintersporter	golfterm		2
→		↓			
	10		uitroep van pijn	ik (Lat.) Chinese maat	
→			↓	↓	
bijna volmaakt tangens			8		pers. vnn.
→					→
		oorlogsschip		6	
→		→			

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----